

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze rozhodl samosoudkyní Mgr. Kateřinou Peroutkovou v právní věci

žalobce: **M. J.**, narozený dne X
bytem X
zastoupený advokátem Mgr. Josefem Veverkou
sídlem Na Slupi 134/15, 128 00 Praha 2

proti
žalované: **Česká správa sociálního zabezpečení**
sídlem Křížová 25, 225 08 Praha 5

o žalobě proti rozhodnutí žalované ze dne 24. 1. 2025, č. j. X,

takto:

- I. Žaloba se zamítá.
- II. Žádný z účastníků nemá právo na náhradu nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Vymezení věci

1. Žalobce se žalobou podanou u Městského soudu v Praze domáhal zrušení rozhodnutí žalované ze dne 24. 1. 2025, č. j. X (dále jen „napadené rozhodnutí“), kterým žalovaná zamítla námitky žalobce a potvrdila rozhodnutí České správy sociálního zabezpečení

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

(dále jen „správní orgán I. stupně“) ze dne 15. 11. 2024, č. j. X (dále jen „prvostupňové rozhodnutí“).

2. Prvostupňovým rozhodnutím byla pro nesplnění podmínek dle § 28 zákona č. 155/1995 Sb., o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon o důchodovém pojištění“), zamítnuta žádost žalobce o starobní důchod.

II. Obsah žaloby

3. Žalobce úvodem žaloby poukázal na to, že napadené rozhodnutí vychází ze závazného podkladového rozhodnutí, kterým je rozhodnutí Pražské správy sociálního zabezpečení (dále jen „PSSZ“) ze dne 23. 6. 2023, č. j. 42013/228222/23/013/201/Dol, sp. zn. 013/DP/PE/4/23, ve spojení s rozhodnutím žalované ze dne 28. 8. 2023, č. j. 42000/030792/23/010/JL, sp. zn. DP/PE/456/23 (dále jen „podkladové rozhodnutí“). Žalobce namítl nezákonnost podkladového rozhodnutí s tím, že toto nebylo možno samostatně napadnout žalobou ve správním soudnictví.
4. V prvním žalobním bodu žalobce namítl, že podkladové rozhodnutí je nepřezkoumatelné pro nedostatek odůvodnění rozhodnutí. Uvedl, že z podkladového rozhodnutí vyplývá, že PSSZ vycházela při svém rozhodování ze Záznamu z kontroly Úřadu práce týkající se využívání příspěvku na péči ze dne 6. 4. 2023 (dále jen „Záznam“), z návrhu žalobce na zahájení řízení o vydání rozhodnutí o době a rozsahu péče o osobu, která byla závislá na pomoci osoby ve stupni IV, z čestného prohlášení žalobce ze dne 5. 6. 2023 a z čestného prohlášení opečovávané osoby ze dne 26. 9. 2021. Namítl, že PSSZ tyto důkazy nijak nehodnotila, ale pouze se přiklonila k Záznamu, ze kterého mělo vyplývat, že manželka opečovávané osoby má o svého manžela pečovat ve větším rozsahu než žalobce. V odůvodnění rozhodnutí PSSZ dle žalobce zcela absentuje zdůvodnění, proč byly odmítnuty ostatní důkazy. Poukázal na to, že důkazy, které si pro své rozhodnutí PSSZ shromáždila, si vzájemně odporují, např. se PSSZ nevypořádala s tvrzením žalobce o tom, že manželka opečovávaného nemohla zajišťovat jeho kompletní mobilitu vzhledem k jeho výšce a robustní tělesné konstituci. Dle žalobce se pak PSSZ nevypořádala ani s rozpornou otázkou, kdo, kdy a jakou péči opečovávanému poskytoval. V podkladovém rozhodnutí pak není uvedeno, proč PSSZ nevzala v úvahu důkazy svědčící ve prospěch žalobce. Dále zdůraznil, že v rámci odvolání proti rozhodnutí PSSZ uváděl, že jím tvrzené skutečnosti o rozsahu jeho péče o opečovávaného je možné dále prokázat svědeckými výpověďmi svědků z domu na příslušné adrese a rovněž i svědectvím známých rodiny opečovávaného. S ohledem na nepřezkoumatelnost podkladového rozhodnutí (včetně rozhodnutí o odvolání) žalobce namítl nepřezkoumatelnost napadeného rozhodnutí.
5. Ve druhém žalobním bodu žalobce vytýkal, že podkladové rozhodnutí vychází ze skutkového stavu, který nemá oporu ve správním spisu. Namítl, že skutkový stav, který vzala PSSZ za základ podkladového rozhodnutí, vychází pouze a jenom ze Záznamu, z něhož však dle žalobce nebylo možno dovodit, že by žalobce nemohl být považován za osobu pečující o osobu závislou na pomoci jiné osoby dle § 5 odst. 2 písm. e) zákona o důchodovém pojištění v rámci celého období, jehož se podkladové rozhodnutí týká, tj. od 1. 1. 2016 dosud. Záznam se dle žalobce týká pouze aktuálního stavu poskytované péče a nikoli celého období uvedeného ve výročí podkladového rozhodnutí. Naopak, žalobcem doložená čestná prohlášení obsahují informaci jak o rozsahu péče žalobce, tak

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

i o délce této péče. Žalobce uvedl, že v odvolání proti rozhodnutí PSSZ doplnil, že celodenní intenzivní péče jím mohla být poskytována i proto, že u opečovávaného a jeho manželky v období let 2016 až 2021 bydlel. I tyto skutečnosti žalovaná dle žalobce ignorovala.

6. Žalobce k důkazu navrhoval výslech manželky opečovávaného, a to za účelem prokázání tvrzení žalobce o délce a rozsahu péče poskytované žalobcem.
7. Navrhl, aby soud napadené rozhodnutí zrušil, věc vrátil žalovanému k dalšímu řízení a uložil žalované povinnost uhradit žalobci náhradu nákladů řízení.

III. Vyjádření žalované

8. Žalovaná uvedla, že spornou je i nadále pouze doba pojištění od 1. 2. 2016 do dne podání žádosti, kdy dle svého vyjádření žalobce pečoval o osobu závislou na pomoci jiné osoby podle § 5 odst. 2 písm. d) zákona o důchodovém pojištění, která mu není hodnocena pro nárok na starobní důchod.
9. Uvedla, že z odůvodnění podkladového rozhodnutí vyplývá, že péči o opečovávanou osobu v rozhodném období zároveň zajišťoval jak žalobce, tak i manželka opečovávané osoby. Proto bylo zjišťováno, kdo o opečovávanou osobu pečoval ve větším rozsahu. Dle Záznamu bylo zjištěno, že manželka zajišťuje kompletně mobilitu, orientaci, stravování, komunikaci, oblékání, obouvání, tělesnou hygienu, výkon fyziologické potřeby, péči o zdraví, osobní aktivity, péči o domácnost. Žalobce zajišťuje osobní aktivity, péči o domácnost, dostupnost v akutních případech, dochází 2x týdně. S penězi hospodáří dcera, vaření a úklid zajišťuje pečovatelská služba, zbytek dcera. PSSZ se přiklonila k závěru, že manželka pečovala o opečovávaného ve větším rozsahu než žalobce.
10. K námitce, že skutkový stav, který vzala PSSZ za základ podkladového rozhodnutí, vychází pouze ze Záznamu, žalovaná uvedla, že jelikož PSSZ v rámci dosud provedeného dokazování v řízení o vydání rozhodnutí o době a rozsahu péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby nabyla důvodné pochybnosti o výkonu péče, požádala úřad práce o identifikaci osob, které jsou registrovány jako osoby pečující o osobu závislou a o provedení sociálního šetření. S ohledem na zjištěné skutečnosti (záznam ze sociálního šetření) PSSZ rozhodla tak, že žalobce nelze v době od 1. 1. 2016 do podání žádosti považovat za osobu pečující o osobu závislou na pomoci jiné osoby.
11. Závěrem žalovaná uvedla, že pravomocné rozhodnutí o době a rozsahu péče je pro ni v řízení o přiznání starobního důchodu závazné a že není oprávněna vést dokazování ohledně doby a rozsahu péče žalobce, což potvrdil i Nejvyšší správní soud (dále jen „NSS“) v rozsudku ze dne 30. 11. 2017, č. j. 4 Ads 225/2017-44. Žalobci proto nebylo možné započítat dobu péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby ve stupni IV v období od 1. 1. 2016.
12. Navrhla, aby soud žalobu zamítl.

IV. Obsah správního spisu

13. Ze správního spisu soud zjistil, že dne 4. 1. 2023 podal žalobce u PSSZ žádost o starobní důchod před dosažením důchodového věku od 4. 1. 2023, současně s návrhem na zahájení řízení o vydání rozhodnutí o době a rozsahu péče o osobu která je závislá na pomoci jiné

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

osoby ve stupni IV, a to o konkrétní fyzickou osobu (tj. opečovávaná osoba), na dobu od 1. 1. 2016 dosud. Součástí spisu je i záznam z kontroly využívání příspěvku na péči ze dne 6. 4. 2023.

14. Ve věci doby a rozsahu péče o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby, vydala PSSZ dne 23. 6. 2023, pod č. j. 42013/228222/23/013/201/Dol, rozhodnutí, kterým rozhodla o tom, že:
I. žalobce nelze v době od 1. 1. 2016 do 31. 1. 2018 považovat za osobu pečující o osobu závislou na pomoci jiné osoby podle § 5 odst. 2 písm. e) zákona o důchodovém pojištění, ve znění účinném do 31. 1. 2018.
II. žalobce nelze v době od 1. 2. 2018 dosud považovat za osobu pečující o osobu závislou na pomoci jiné osoby podle § 5 odst. 2 písm. d) zákona o důchodovém pojištění, ve znění pozdějších předpisů.
15. PSSZ ve svém rozhodnutí uvedla, že z Potvrzení prokazujícího dobu poskytování péče Úřadu práce ČR – krajská pobočka pro hlavní město Prahu, Kontaktní pracoviště Praha 8, č. j. 10924/2016/AAH ze dne 3. 2. 2016 a č. j. 2375/2023/AAH a poskytnutí součinnosti ze dne 10. 1. 2023 bylo zjištěno, že žalobce pečoval o opečovávaného, který je od ledna 2016 dosud osobou závislou na pomoci jiné osoby ve stupni IV (úplná závislost). Dále bylo ze spisové dokumentace zřejmé, že v rozhodném období současně péči zabezpečuje i manželka opečovávaného. Dále PSSZ odkázala na Záznam ze dne 6. 4. 2023, ze kterého bylo zjištěno, že manželka zajišťuje péči v rozsahu – kompletně mobilita, orientace, stravování, komunikace, oblékání, obouvání, tělesná hygiena, výkon fyziologické potřeby, péče o zdraví, osobní aktivity, péče o domácnost; a žalobce v rozsahu – osobní aktivity, péče o domácnost, dostupnost v akutních případech s tím, že dochází 1-2x týdně. Bylo též zjištěno, že s penězi hospodáří dcera opečovávaného, vaření a úklid zajišťuje pečovatelská služba, zbytek dcera. Dále PSSZ uvedla, že žalobce v čestném prohlášení prohlašuje, že celodenně pečuje o osobu opečovávanou na dané adrese, přičemž přiložil čestné prohlášení opečovávaného ze dne 26. 9. 2021, o poskytované péči žalobcem. PSSZ se přiklonila k vyjádření výsledku kontroly Úřadu práce ČR, ze kterého vyplynulo, že manželka opečovávaného pečuje ve větším rozsahu než žalobce.
16. Proti tomuto rozhodnutí PSSZ podal žalobce odvolání, ve kterém mimo jiné uváděl, že o opečovávanou osobu pečoval od 1. 1. 2016 a bydlel s ní i s manželkou opečovávané osoby ve společné domácnosti do počátku roku 2021 a nyní bydlí ve stejné ulici jako opečovávaný. Dále uvedl, že manželka opečovávaného měří 159 cm a o osobu opečovávanou, která měří 198 cm, nemůže sama pečovat, a proto se s žalobcem dohodli na společném bydlení a denní pomoci s péčí o osobu opečovávanou v rozsahu ranní hygieny a přípravy jídla, pomoci během přemístění z lůžka na vozík a zpět nebo jako doprovod k lékaři, k příbuzným a do přírody. Uvedl, že není pravdou, že by do dané domácnosti docházel 1-2x, ale byl tam denně po dobu několika let a také tam bydlel.
17. Rozhodnutím žalované ze dne 28. 8. 2023, č. j. 42000/030792/23/010/JL, bylo odvolání žalobce zamítnuto a rozhodnutí PSSZ ze dne 23. 6. 2023 bylo potvrzeno. Žalovaná uvedla, že žalobce v době od 1. 1. 2016 dosud nezajišťoval péči o osobu opečovávanou v největším rozsahu. Na základě Záznamu pak souhlasila s rozhodnutím PSSZ s tím, že bylo zjištěno, že žalobce s osobou opečovávanou nevedli v době péče společnou domácnost ve smyslu § 24 odst. 2 zákona o důchodovém pojištění.

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

18. Na základě těchto skutečností vydal správní orgán I. stupně dne 15. 3. 2024, pod č. j. X rozhodnutí, kterým pro nesplnění podmínek dle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění žádost žalobce o přiznání starobního důchodu zamítl. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí námitky, které byly rozhodnutím žalované ze dne 9. 5. 2024, č. j. X zamítnuty a rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 15. 3. 2024 bylo potvrzeno. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí správní žalobu, kterou Městský soud v Praze usnesením ze dne 2. 10. 2024, č. j. 19 Ad 23/2024-27, odmítl pro opožděnost.
19. Následně žalobce uplatnil u PSSZ dne 6. 11. 2024 žádost o starobní důchod s požadovaným datem přiznání důchodu od 18. 6. 2024.
20. Prvostupňovým rozhodnutím ze dne 15. 11. 2024 byla žádost žalobce pro nesplnění podmínek dle § 28 zákona o důchodovém pojištění zamítnuta. V odůvodnění tohoto rozhodnutí správní orgán I. stupně zrekapituloval relevantní právní úpravu a uvedl, že důchodový věk žalobce činí 64 let a 2 měsíce. Vzhledem k tomu, že žalobce získal ke dni 18. 6. 2024, od něhož žádal o přiznání starobního důchodu, pouze 30 roků a 187 dnů doby pojištění a pouze 29 roků a 361 dnů doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění, nesplňoval podmínku získání 35 let doby pojištění danou v § 29 odst. 1 zákona o důchodovém pojištění ani podmínku získání 30 let doby pojištění uvedené v § 11 a § 13 odst. 1 téhož zákona, která je uvedena v § 29 odst. 3 písm. a) téhož zákona. Dále uvedl, že věk potřebný pro nárok na starobní důchod podle § 29 odst. 2 a § 29 odst. 3 písm. b) zákona o důchodovém pojištění v případě žalobce činí 69 let a 2 měsíce. Žalobce tohoto věku ke dni 18. 6. 2024 nedosáhl.
21. Žalobce podal proti tomuto rozhodnutí dne 18. 12. 2024 námitky, ve kterých namítal, že není pravdou, že by ke dni 18. 6. 2024 nezískal potřebnou dobu pojištění. Rovněž namítal, že mu nezákonným způsobem nebyla započtena doba od 1. 1. 2016 dosud, kdy pečoval o osobu závislou na pomoci jiné osoby, s tím, že rozhodnutí PSSZ ze dne 23. 6. 2023 a rozhodnutí žalované ze dne 28. 8. 2023 označil za nezákonná a nepřezkoumatelná ze stejných důvodů, které uváděl v podané žalobě.
22. Napadeným rozhodnutím ze dne 24. 1. 2025 byly námitky žalobce zamítnuty a prvostupňové rozhodnutí bylo potvrzeno. Žalovaná v odůvodnění tohoto rozhodnutí zrekapitulovala průběh správního řízení, včetně obsahu podkladového rozhodnutí. Dále uvedla, že žalobce sice splnil první podmínku pro vznik nároku na starobní důchod (dosažení důchodové věku), ale nesplnil druhou podmínku, a to získání potřebné doby pojištění. K podkladovému rozhodnutí žalovaná konstatovala, že žalobce nevyužil možnosti podat proti tomuto rozhodnutí správní žalobu. Uvedla, že pravomocné rozhodnutí o době a rozsahu péče je pro ni v řízení o přiznání starobního důchodu závazné, a není oprávněna vést dokazování ohledně doby a rozsahu péče žalobce o opečovávanou osobu. Proto žalobci nelze započítat dobu péče o osobu závislou na pomoci jiné osoby ve stupni IV v jím namítaném období.

V. Hodnocení věci Městským soudem v Praze

23. Městský soud v Praze na základě podané žaloby přezkoumal napadené rozhodnutí, jakož i řízení, které jeho vydání předcházelo, a to v mezích žalobních bodů, kterými je vázán (§ 75 odst. 2 věta první zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní, ve znění pozdějších předpisů; dále jen „s.ř.s.“), a vycházel přitom ze skutkového a právního stavu ke dni

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

vydání napadeného rozhodnutí (§ 75 odst. 1 s.ř.s.). Po provedeném řízení dospěl soud k závěru, že žaloba není důvodná.

24. Soud o věci samé rozhodl bez jednání, neboť účastníci ve smyslu ust. § 51 odst. 1 s.ř.s. souhlasili s projednáním a rozhodnutím věci bez nařízení jednání.
25. Podle § 28 zákona o důchodovém pojištění *pojištěnec má nárok na starobní důchod, jestliže získal potřebnou dobu pojištění a dosáhl stanoveného věku, popřípadě splňuje další podmínky stanovené v tomto zákoně.*
26. Podle § 29 odst. 5 téhož zákona, v rozhodném znění, *do doby pojištění potřebné pro vznik nároku na starobní důchod podle odstavce 1 písm. b) až k) a odstavce 2 písm. b) až f) se náhradní doby pojištění, s výjimkou náhradních dob pojištění za dobu účasti na pojištění osob uvedených v § 5 odst. 2 písm. c), d), h), § 102 odst. 5 a 6 a v § 105 odst. 2 a obdobných dob podle předpisů platných před 1. lednem 1996, započítávají pouze v rozsahu 80 %; počet dnů náhradních dob pojištění stanovený podle části věty před středníkem se přitom zaokrouhluje na celé dny směrem nahoru.*
27. Podle § 5 odst. 2 písm. e) téhož zákona, ve znění do 31. 1. 2018, *pojištění jsou při splnění podmínek stanovených v tomto zákoně účastny dále osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost), nebo o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), pokud spolu žijí v domácnosti; podmínka domácnosti se nevyžaduje, jde-li o blízkou osobu. Od 1. 2. 2018 je tato úprava v § 5 odst. 2 písm. d) zákona o důchodovém pojištění.*
28. Podle § 6 odst. 3 písm. a) bod 12. zákona č. 582/1991 Sb., o organizaci a provádění sociálního zabezpečení, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „zákon č. 582/1991 Sb.“), *územní správy sociálního zabezpečení rozhodují o době a rozsahu péče osoby pečující osobně o osobu, která je podle zvláštního právního předpisu závislá na pomoci jiné osoby ve stupni II (středně těžká závislost) nebo stupni III (těžká závislost) anebo stupni IV (úplná závislost), jde-li o dobu péče o tuto osobu po 31. prosinci 2006, a o době a rozsahu péče osoby pečující osobně o osobu mladší 10 let, která je podle zvláštního právního předpisu závislá na pomoci jiné osoby ve stupni I (lehká závislost).*
29. Podle § 87 téhož zákona, v rozhodném znění, *rozhodnutí územní správy sociálního zabezpečení podle § 6 odst. 3 písm. a) bodů 1, 3, 11, 12 a 17 a rozhodnutí orgánů sociálního zabezpečení uvedených v § 9 odst. 1 podle § 38 odst. 5 věty čtvrté se považují za podklad pro rozhodnutí orgánu příslušného rozhodovat o dávce důchodového pojištění, jestliže bylo vydáno po podání žádosti o tuto dávku. Rozhodnutí uvedené ve větě první je obsaženo v rozhodnutí o dávce důchodového pojištění.*
30. Podle § 89 odst. 1 téhož zákona *ze soudního přezkumu jsou vyloučena rozhodnutí, která jsou podkladem pro rozhodnutí o důchodu z důchodového pojištění; soud přezkoumá takové rozhodnutí jen při rozhodování o žalobě proti rozhodnutí orgánu sociálního zabezpečení o důchodu.*
31. Podle § 75 odst. 2 s.ř.s. *soud přezkoumá v mezích žalobních bodů napadené výroky rozhodnutí. Byl-li závazným podkladem přezkoumávaného rozhodnutí jiný úkon správního orgánu, přezkoumá soud k žalobní námitce také jeho zákonnost, není-li jím sám vázán. Před rozhodnutím o námitce soud umožní správnímu orgánu, o jehož úkon jde, aby se k námitce*

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

vyjádřil. Shledá-li soud žalobní námitku důvodnou, zruší přezkoumávaný úkon samostatným výrokem pro nezákonnost.

32. Jelikož žalobní námitky směřují výhradně do podkladového rozhodnutí, kterým je v daném případě rozhodnutí PSSZ ze dne 23. 6. 2023 ve spojení s rozhodnutím žalované ze dne 28. 8. 2023 ve věci doby a rozsahu péče o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni IV, ve smyslu § 6 odst. 3 písm. a) bod 12. zákona č. 582/1991 Sb., zabýval se soud nejprve otázkou, zda je v rámci soudního přezkumu napadeného rozhodnutí, jímž byla zamítnuta žádost žalobce o starobní důchod, oprávněn toto rozhodnutí jako „podkladové“ přezkoumat dle § 75 odst. 2 s.ř.s.
33. K přezkumu „podkladového rozhodnutí“ dle zákona č. 582/1991 Sb. soud nejprve odkazuje na rozsudek ze dne 14. 11. 2007, č. j. 3 Ads 37/2007-49, v němž NSS vyslovil následující právní věty: „I. Rozhodnutí o době a rozsahu péče uvedené v § 6 odst. 4 bod 11 zákona č. 582/1991 Sb. vydávané v řízení podle § 85 cit. zákona je svojí povahou rozhodnutím o účasti na důchodovém pojištění a tedy rozhodnutím ve smyslu § 65 odst. 1 s. ř. s. ; II. Toto rozhodnutí je na základě § 89 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. vyloučeno ze soudního přezkumu jen v případě, pokud bylo vydáno po podání žádosti o dávku důchodového pojištění (§ 87 odst. 1 cit. zákona).“ V odůvodnění tohoto rozsudku NSS upozornil na to, že „při posuzování podmínek přezkumu rozhodnutí o době a rozsahu péče o dítě je třeba vždy pečlivě zjistit okolnosti jeho vydání, neboť toto rozhodnutí nemusí soudnímu přezkumu podléhat vždy. Rozdíly plynoucí z právní úpravy obsažené v ustanoveních § 87 odst. 1 a § 89 odst. 2 z. č. 582/1991 Sb. totiž nelze považovat za nahodilé. Ust. § 85 odst. 2 cit. zákona předpokládá podání návrhu na zahájení řízení alternativně buď po skončení péče o dítě nebo v době jejího trvání v souvislosti s podáním žádosti o přiznání důchodu. Je zřejmé, že v prve uvedeném případě se zpravidla nebude jednat o podkladové rozhodnutí ve smyslu ust. § 87 odst. 1 cit. zákona, neboť samotné řízení o dávku pečující osoby může následovat se značným časovým odstupem (v krajním případě až desítek let) od vydání tohoto rozhodnutí. Pro zachování potřebného standardu ochrany práv pojištěnců je proto žádoucí, aby rozhodnutí o době a rozsahu péče o dítě mohlo být soudně přezkoumáno bezprostředně po jeho vydání a nikoliv až ve více či méně vzdálené budoucnosti při přezkumu rozhodnutí o důchodu, kdy by již mohly nastat potíže s prokazováním rozhodných skutečností pro uznání péče. Naopak v druhém případě je dikce ust. § 87 odst. 1 zákona naplněna bez dalšího a rozhodnutí je tak ze samostatného soudního přezkumu vyloučeno. I zde se jedná o úpravu účelnou z hlediska ochrany práv účastníka i z hlediska procesní ekonomie, neboť řízení o době a rozsahu péče probíhá současně s řízením o dávku, rozhodnutí ve věci předchází bezprostředně rozhodnutí o důchodu a soud má proto možnost posoudit jeho zákonnost podle ust. § 75 odst. 2 s. ř. s. v rámci přezkumu tohoto rozhodnutí.“ Na tento rozsudek následně NSS navázal např. v rozsudku ze dne 22. 5. 2008, č. j. 6 Ads 15/2007-57.
34. Z rozsudku NSS ze dne 30. 11. 2017, č. j. 4 Ads 225/2017-44, pak vyplývá, že žalovaná v řízení o žádosti o přiznání starobního důchodu není oprávněna vést dokazování ohledně doby a rozsahu péče žadatele ve smyslu § 85 odst. 2 zákona č. 582/1991 Sb. ve spojení s § 6 odst. 3 písm. a) bod 11., popř. 12. téhož zákona (srov. bod [12] tohoto rozsudku).
35. Za „podkladové rozhodnutí“, které je soudně přezkoumatelné ve smyslu § 89 odst. 1 věta za středníkem zákona č. 582/1991 Sb., lze dle soudu považovat jen takové rozhodnutí, které bylo dle § 87 zákona č. 582/1991 Sb. vydáno po podání žádosti o dávku. Takovým

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

„podkladovým rozhodnutím“ však žalobcem označené podkladové rozhodnutí, tj. rozhodnutí PSSZ ze dne 23. 6. 2023 ve spojení s rozhodnutím žalované ze dne 28. 8. 2023, ve vztahu k dávce starobního důchodu, o níž žalobce požádal žádostí ze dne 6. 11. 2024, není. Toto rozhodnutí totiž bylo vydáno před žádostí žalobce o předmětnou dávku, a proto jej v tomto směru nelze považovat za „podkladové“ ve smyslu § 87 zákona č. 582/1991 Sb. a podrobit jej soudnímu přezkumu dle § 89 věta za středníkem téhož zákona ve spojení s § 75 odst. 2 s.ř.s.

36. Žalobce měl možnost proti tomuto podkladovému rozhodnutí soudně brojit, a to v rámci správní žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 5. 2024, č. j. X, jímž byly zamítnuty námitky žalobce proti rozhodnutí správního orgánu I. stupně ze dne 15. 3. 2024, č. j. X, kterým byla pro nesplnění podmínek dle § 56 odst. 1 písm. b) zákona o důchodovém pojištění zamítnuta žádost žalobce ze dne 4. 1. 2023 o tzv. předčasný starobní důchod (starobní důchod před dosažením důchodového věku). Žalobce právě v rámci žádosti o tuto dávku uplatnil návrh na zahájení řízení o vydání rozhodnutí o době a rozsahu péče o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni IV. Právě a jen ve vztahu k rozhodnutí žalované ve věci žádosti žalobce o předčasný důchod tak podkladové rozhodnutí (rozhodnutí PSSZ ze dne 23. 6. 2023 ve spojení s rozhodnutím žalované ze dne 28. 8. 2023) lze považovat za „podkladové rozhodnutí“ dle § 87 zákona č. 582/1991 Sb., neboť rozhodnutí ve věci doby a rozsahu péče o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni IV, bylo vydáno až po podání žádosti o tuto dávku.
37. Žalobce ostatně této možnosti využil a žalobu proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 5. 2024 ve věci jeho žádosti o předčasný důchod, v níž požadoval soudní přezkum předmětných podkladových rozhodnutí, podal (pozn. soudu: a uplatnil v ní proti podkladovému rozhodnutí prakticky totožné námitky jako v nyní projednávané věci), nicméně učinil tak po uplynutí zákonné lhůty pro podání žaloby, a proto soud tuto jeho žalobu usnesením ze dne 2. 10. 2024, č. j. 19 Ad 23/2024-27, odmítl pro opožděnost. Žalobce se tak sám pozdním podáním žaloby proti rozhodnutí žalované ze dne 9. 5. 2024 ve věci jeho žádosti o předčasný starobní důchod připravil o soudní přezkum podkladového rozhodnutí.
38. V nyní projednávané věci tak žalovaná ve vztahu době a rozsahu péče žalobce o osobu závislou nemohla jinak, než z rozhodnutí PSSZ ze dne 23. 6. 2023 ve spojení s rozhodnutím žalované ze dne 28. 8. 2023, jakožto rozhodnutí pravomocných, vycházet, přičemž nemohla ohledně doby a rozsahu péče žalobce o opečovávanou osobu vést dokazování, neboť to příslušelo pouze okresní správě sociálního zabezpečení (zde PSSZ) v příslušném řízení o návrhu žalobce. Žalovaná tedy v tomto směru nepochybila.
39. Soudní přezkum rozhodnutí PSSZ ze dne 23. 6. 2023 ve spojení s rozhodnutím žalované ze dne 28. 8. 2023 v rámci přezkumu nyní napadeného rozhodnutí žalované ve věci žádosti žalobce o starobní důchod je pak vyloučen dle § 87 a § 89 odst. 1 zákona č. 582/1991 Sb. ve spojení s § 75 odst. 2 s.ř.s.
40. Soud se tak mohl zabývat jen obecně vznesenou námitkou nepřezkoumatelnosti napadeného rozhodnutí, kterou žalobce vznesl v podané žalobě.
41. Soud napadené rozhodnutí neshledal nepřezkoumatelným ani nedostatečně odůvodněným. Nepřezkoumatelnost rozhodnutí je vadou, která souvisí s nedodržením požadavků kladených procesním právním předpisem na výrok a odůvodnění

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

rozhodnutí. Ty jsou upraveny především v § 68 odst. 2, odst. 3 a § 90 zákona č. 500/2004 Sb., správní řád, ve znění pozdějších předpisů (dále jen „správní řád“). S nepřezkoumatelností je spojena i otázka, zda se správní orgán zabýval veškerými skutečnostmi rozhodnými pro posouzení věci. Rozhodnutí je tedy nepřezkoumatelné tehdy, není-li zřejmé, z jakých skutkových závěrů žalovaný vycházel, z jakých podkladů rozhodnutí tyto skutkové závěry učinil a jakými úvahami se řídil při hodnocení podkladů (rozsudek NSS ze dne 28. 8. 2007, č. j. 6 Ads 87/2006-36). Z tohoto hlediska působí nepřezkoumatelnost rozhodnutí, pakliže správní orgán v rozhodnutí neuvedl podklady rozhodnutí, z nichž dovodil skutkové závěry (rozsudek NSS ze dne 22. 1. 2004, č. j. 4 Azs 55/2003-51), či pokud nevypořádal rozpory mezi shromážděnými podklady, tzn. nevysvětlil, proč upřednostnil podklady svědčící o určitém skutkovém závěru na úkor podkladů svědčících o odlišném skutkovém závěru (rozsudek NSS ze dne 11. 8. 2004, č. j. 5 A 48/2001-47). Nepřezkoumatelnost zakládají též nedostatky spočívající v tom, že není zřejmé, jakou právní normu (popř. jaký právní předpis a v jakém časovém znění) správní orgán na věc aplikoval, jak tuto právní normu vyložil a z jakých důvodů má za to, že s ohledem na skutkové okolnosti daného případu na něj lze tuto normu aplikovat. Žádné pochybení ve vyjmenovaných aspektech nepřezkoumatelnosti přitom napadené rozhodnutí nezatěžuje. V projednávaném případě jsou totiž uvedeny jednoznačné a srozumitelné úvahy žalované, která v napadeném rozhodnutí zcela přezkoumatelným způsobem zdůvodnila, jakým způsobem, z jakých důvodů a na základě jakých konkrétních ustanovení zákona daný případ řešila. Stejně tak je možné hodnotit i odůvodnění prvostupňového rozhodnutí, které odpovídá judikатурním požadavkům stran přezkoumatelnosti správního rozhodnutí.

42. K návrhu žalobce na výslech manželky opečovávané osoby soud uvádí, že jej s ohledem na to, že soudní přezkum podkladového rozhodnutí nebyl v nyní projednávané věci možný, shledal nadbytečným, neboť tento důkaz žalobce navrhoval za účelem prokázání svého tvrzení o délce a rozsahu péče jím poskytované opečovávané osobě. Jinými slovy, tento důkaz směřoval ke zpochybnění závěrů podkladového rozhodnutí, které však nemohlo být soudnímu přezkumu nyní podrobeno.
43. Pouze *obiter dictum* pak soud uvádí, že i kdyby podkladové rozhodnutí přezkoumával, nemohl by námitky žalobce považovat za důvodné. Z obsahu obou podkladových rozhodnutí vyplývá jasná úvaha správních orgánů týkající se doby a rozsahu péče o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni IV. Skutečnost, že PSSZ a žalovaná vycházely primárně ze Záznamu ze dne 6. 4. 2023, v němž je zaznamenáno sociální šetření provedené úřadem práce, ještě *a priori* nečiní tato rozhodnutí nepřezkoumatelnými, ani neznamená, že tyto správní orgány zjistily skutkový stav v rozporu s § 3 správního řádu. Záznam ze dne 6. 4. 2023 byl provedený pracovníci úřadu práce za přítomnosti opečovávané osoby a jeho manželky, přičemž je velmi podrobný, konkretizovaný a vyplývá z něj rozsah poskytované péče o opečovávanou osobu (i s ohledem na několik pečujících osob). Jakkoli nelze vnímat tento záznam o sociálním šetření jako nevyvratitelný, tak žalobce v konkurenci s ním neuplatnil takové důkazní návrhy, kterými by jej mohl zpochybnit. Čestné prohlášení žalobce lze klást na úroveň jeho tvrzení, přičemž důkazní hodnota čestného prohlášení opečovávané osoby z roku 2021, která je od roku 2016 závislá ve stupni IV. mj. pro nezvládání životních potřeb orientace a komunikace, by nemohla být přeceňována. Rovněž výpovědi sousedů či známých by obtížně mohly mít větší relevanci, než samotné sociální šetření provedené

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.

u opečovávané osoby a jeho manželky. S ohledem na to bylo možné pro závěr o době a rozsahu péče žalobce o osobu, která je závislá na pomoci jiné osoby ve stupni IV, vycházet primárně ze Záznamu.

44. S ohledem na výše uvedené závěry soud neshledal žalobu důvodnou, a proto ji dle § 78 odst. 7 s.ř.s. zamítl.
45. O náhradě nákladů řízení soud rozhodl podle § 60 odst. 1 a 2 s.ř.s. Žalobce ve věci neměl úspěch, proto mu náhrada nákladů řízení nenáleží, a žalované náhrada nákladů řízení nenáleží ze zákona.

Poučení:

Proti tomuto rozhodnutí lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává ve dvou (více) vyhotoveních u Nejvyššího správního soudu, se sídlem Moravské náměstí 6, Brno. O kasační stížnosti rozhoduje Nejvyšší správní soud.

Lhůta pro podání kasační stížnosti končí uplynutím dne, který se svým označením shoduje se dnem, který určil počátek lhůty (den doručení rozhodnutí). Připadne-li poslední den lhůty na sobotu, neděli nebo svátek, je posledním dnem lhůty nejbližze následující pracovní den. Zmeškání lhůty k podání kasační stížnosti nelze prominout.

Kasační stížnost lze podat pouze z důvodů uvedených v § 103 odst. 1 s.ř.s. a kromě obecných náležitostí podání musí obsahovat označení rozhodnutí, proti němuž směřuje, v jakém rozsahu a z jakých důvodů jej stěžovatel napadá, a údaj o tom, kdy mu bylo rozhodnutí doručeno.

V řízení o kasační stížnosti musí být stěžovatel zastoupen advokátem; to neplatí, má-li stěžovatel, jeho zaměstnanec nebo člen, který za něj jedná nebo jej zastupuje, vysokoškolské právnické vzdělání, které je podle zvláštních zákonů vyžadováno pro výkon advokacie.

Praha 10. února 2026

Mgr. Kateřina Peroutková v. r.
samosoudkyně

Shodu s prvopisem potvrzuje S. T.